

Prioritățile profesionale IFLA

Sarcinile IFLA, stipulate în Statutul ei sunt de a promova standarde înalte de livrare a serviciilor bibliotecare și informaționale; de a încuraja cunoașterea valorii și importanței serviciilor de bibliotecă și informaționale de înaltă calitate în sectoarele private, publice și voluntare; și de a reprezenta interesele membrilor ei în lume.

Prioritățile profesionale – subiecte ale acestui document, vor permite ghidarea în dezvoltarea activităților profesionale ale IFLA. Aceste priorități trebuie să fie încorporate în programe profesionale, recunoscând că trebuie să fie luate în considerație necesitățile, preocupările și viziunile fiecărei regiuni a lumii, mai ales în țările în dezvoltare.

Preocupările regionale, schimbul de comunicații și informații între membrii IFLA și utilizarea tehnologiei electronice pentru facilitarea implementării priorităților pun temelia acestor priorități profesionale.

Sprrijinirea Rolului Bibliotecii în Societate

IFLA sprijină înființarea și menținerea bibliotecilor, ea fiind un pledant pentru rolul vital al bibliotecilor în era digitală. Lobby-știi IFLA împreună cu oficialii guvernelor și conducătorii comunităților trebuie să utilizeze toate mijloacele posibile pentru a asigura o finanțare și un stafiing adecvat pentru realizarea, dezvoltarea și menținerea serviciilor.

Apărarea și susținerea Principiului de Libertate a Informației

IFLA consideră că toți oamenii au dreptul fundamental să creeze și să achiziționeze (primească) informații și să-și exprime opiniile și viziunile public.

Dreptul de a ști și libertatea exprimării sunt două aspecte a aceluiași principiu.

Bibliotecile joacă un rol cheie în asigurarea acestor drepturi și IFLA sprijină acest rol prin:

- apărarea (susținerea) abilității bibliotecilor să achiziționeze, organizeze, să păstreze și să facă disponibile materiale variate, care reflectă diversitatea și pluralitatea în societate, și astfel să protejeze și să sporească democrația și dezbaterile (discuțiile) libere.
- Prin apărarea (sprijinirea) abilității bibliotecarilor să asigure că selectarea și disponibilizarea materialelor și serviciilor să fie guvernate de principii profesionale, și nu de viziunile politice, morale sau religioase a indivizilor și guvernului.
- Prin sprijinirea abilității bibliotecilor să disponibilizeze materiale și servicii tuturor utilizatorilor fără discriminări de rasă, credință, sex, vîrstă, sau alte motive subiective.

Promovarea instruirii, a lecturii și a învățării pe viață

Programele IFLA promovează instruirea în multe aspecte, ajutînd astfel bibliotecile din toată lumea să dezvolte programe care sprijină alfabetizarea de bază (abilitatea de a folosi, înțelege și de a aplica scrisul, vorbirea și informația vizuală pentru a comunica și interacționa efectiv), lectura (abilitatea de a decifra formele tipărite și alte forme de notare, de a înțelege limbajul scris și construcția acestuia și de a înțelege semnificația cuvîntului scris), alfabetizarea (instruirea) informațională (abilitatea de a formula și analiza o necesitate; de a

identifica și de a aprecia sursele; de a localiza, de a recupera, organiza și înregistra informația; de a interpreta, analiza, sistematiza și evalua critic informația; și de a vedea dacă necesitatea informațională a fost satisfăcută) și în-vățarea pe viață (furnizată pentru necesitățile tuturor utilizatorilor, ajutând să crească aspirațiile și realizările indivizilor la toate vârstele).

Furnizarea Accesului la Informații fără Restricții

IFLA caută să influențeze deciziile politice și economice care au impact etnic asupra accesului la informații în așa fel ca toți oamenii în toată lumea să aibă aceleași oportunități la participarea în societatea informațională indiferent de barierele fizice, regionale, sociale și culturale. Progresul tehnologic continuu pare să mărească decalajul dintre bogați și săraci în informație. IFLA sprijină programe care furnizează suport accesului la informații în regiunile în dezvoltare a lumii.

Contrabalansarea Drepturilor de autor cu necesitățile utilizatorilor

IFLA are două responsabilități, atât pentru producătorii proprietăților intelectuale (autorii), cât și bibliotecilor, ca reprezentat al utilizatorilor informației, pentru că păstrarea și furnizarea accesului la „produsele minții” sunt fundamentale creșterii (extinderii) cunoștințelor.

IFLA lucrează pentru protejarea drepturilor autorilor și a importanței bibliotecilor prin rolul activ pe care-l joacă cu organizațiile ca WIPO și UNESCO în stabilirea tratatelor și modelelor legislative, care stabilesc dicotomia dintre drepturile de autor și necesitățile utilizatorilor. IFLA la fel lucrează pentru a asigura că drepturile de autor sprijină disponibilizarea informației prin activități ca încurajarea legislației naționale pentru depozitul legal și pentru asigurarea drepturilor bibliotecii să facă copii a documentelor publicate în conformitate cu principiile utiliză-

rii corecte. Protejarea acestor drepturi trebuie să includă atât autorii cât și utilizatorii proprietăților intelectuale a acestora. Aceasta necesită lucrul în colaborare cu autori, editori și bibliotecari.

Promovarea Repartizării Resurselor

IFLA servește ca un forum internațional și un pledant pentru repartizarea informației în toate formele ei peste barierele naționale. Ea promovează comunicarea informației bibliografice, care este baza repartizării resurselor, lucrează pentru dezvoltarea principiilor comune pentru împrumutul internațional, și ea sprijină o schemă vaucer care liberalizează rambursările de împrumut din circulația națională. IFLA lucrează pentru a încuraja repartizarea resurselor prin sprijinirea împrumutului tradițional și livrarea documentelor prin promovarea comunicării și schimbului ușor al informației bibliografice și prin încurajarea dezvoltării bibliotecilor virtuale care ar fi accesibile indiferent de granițele naționale sau geografice.

Păstrarea Moștenirii Intelectuale

Deși responsabilitatea pentru păstrarea și conservarea moștenirii intelectuale aparține bibliotecilor individuale, IFLA se ocupă de promovarea stabilirii priorităților regionale, naționale și internaționale și aplicarea celor mai bune cunoștințe științifice în realizarea acestor responsabilități.

Una dintre activitățile primare ale IFLA este asigurarea coordonării adecvate la nivel internațional prin programe de sprijinire, instruire, dezvoltare și diseminarea standardelor și celor mai bune practici. IFLA la fel participă în activități internaționale relaționate cu pregătirea în cazuri de dezastre și recuperare (refacere).

Dezvoltarea Profesioniștilor Bibliotecii

IFLA se ocupă cu îmbunătățirea abilităților și cunoștințelor profesioniștilor și paraprofesioniștilor bibliotecii și a

informației științifice din toată lumea pentru a îmbunătăți serviciile prestate utilizatorilor. Programele susținute de IFLA includ toate procesele educaționale, incluzând programe de educare continuă ca lecturi, seminare, ateliere și instruire de servare.

Promovarea Standardelor, Ghidurilor și a celor mai bune Practici

IFLA promovează activ standarde, ghiduri și cele mai bune practici pentru a furniza ghidarea bibliotecilor lumii la îndeplinirea funcțiilor cât mai bine, și cum să performeze funcțiile de bază același timp. Ultima este importantă în arii ca comunitățile electronice, unde conformitatea cu standardele bine înțelese și clare este indispensabilă pentru schimbul de informații prin metode cât mai efective de cost.

Sprijinul Infrastructurii Asociațiilor Bibliotecare

IFLA susține infrastructura asociațiilor bibliotecare, mai ales în țările unde acestea sunt slab dezvoltate, pentru că acestea furnizează mijloacele esențiale în îndeplinirea obiectivelor IFLA la nivel național. Asociațiile bibliotecare furnizează multe servicii de valoare bibliote-

carilor. Ele se ocupă cu dezvoltarea efectivă a programelor și serviciilor bibliotecare care satisfac necesitățile utilizatorilor și anticipă obiectivele și interesele sociale, asigurând accesul public la informație și păstrând și apărând resursele culturale.

Reprezentarea Bibliotecilor pe Piețele Tehnologice

IFLA servește ca sprijin internațional pentru biblioteci și utilizatori, urmărind influențarea dezvoltărilor tehnologice pe piețele mondiale, mai ales tehnologiile care controlează curentul și disponibilitatea informației. IFLA reprezintă atât bibliotecile înalt sofisticate, cât și preocupările practice ale utilizatorilor tradiționali. Ea negociază în numele bibliotecilor (și pentru beneficiul utilizatorilor) în discuțiile referitoare la comerțul internațional și telecomunicații, și se ocupă cu încurajarea dezvoltării tehnologiilor care vor disponibiliza informații tuturor oamenilor planetei.

*Traducere din engleză de
Victoria KULIKOVSKI*

IFLA: BIBLIOTECILE ȘI LIBERETATEA INTELLECTUALĂ

IFLA sprijină, apără și promovează dreptul de bază al omului stipulat în art. 19 al Declarației Universale ale Drepturilor Omului (ONU). Acest angajament a fost afirmat în Declarația „Bibliotecile și Libertatea Intelectuală”, adoptată de Consiliul Executiv la 25 martie 1999.

□ Dreptul de a cunoaște

Toți indivizii au dreptul fundamental de accesare a tuturor domeniilor de cunoaștere, creativitate și activitate intelectuală, și să-și exprime gândurile public.

Dreptul de a cunoaște și libertatea de expresie sunt două aspecte ale aceluiași principiu. Libertatea de expresie este realizată prin prezervarea dreptului de a cunoaște. Dreptul de a cunoaște este înrudit cu libertatea